

Umsögn frá prófahóp Menntamálastofnunar

Sigurgrímur Skúlason, Auðun Valborgarson, Berglind Hansen, Guðbjörg Rut Þórisdóttir,

Guðrún Birna Einarsdóttir, Inga Úlfisdóttir, Katrín Ósk Þráinsdóttir, Skúli Pétursson

Öll starfsmenn menntamálastofnunar

Þessi umsögn lýtur að 6. gr. frumvarpsins, Vinnsla persónuupplýsinga, og að 10. gr., Breytingar á öðrum lögum

Varðandi 6. gr., Vinnsla persónuupplýsinga

Í þeirri stefnumótun sem farið hefur fram að undirlagi Mennta- og barnamálaráðuneytisins undanfarin ár, t.d. í skýrslu starfshóps um framtíð samræmds námsmats, er lögð mikil áhersla á að próf eða matstæki geti gefið traustar upplýsingar um framvindu nemenda í námi. Í niðurstöðum rýnihópa og könnunar sem gerð var sem hluti af samráðsferli Menntamálastofnunar við skólasamfélagið kom fram rík áhersla á mikilvægi upplýsinga um framvindu í námi hjá nemendum, kennurum og einnig hjá foreldrum. Því er nauðsynlegt að halda utan um árangur hvers og eins nemanda bæði við þróun prófa og matstækja og einnig til að útbúa endurgjöf eða einkunnir sem sýna námsframvindu. Almenn heimild til vinnslu persónuupplýsinga eru skýrar í síðara tilvikinu en ekki því fyrra. Því telja starfsmenn prófahóps nauðsynlegt að bæta orðinu „námsmat“ inn í fyrstu setningu 6. gr. frumvarpsins. Setningin, með viðbót, hljóðar því svo:

[x] er heimil vinnsla persónuupplýsinga að því marki sem nauðsynlegt er til að sinna lögbundnu hlutverki sínu samkvæmt lögum þessum og öðrum lögum sem um stofnunina gilda, þ.m.t. vegna skólaþjónustu, námsmats, innritunar í framhaldsskóla og ráðgjafar í einstaklingsmálum.

Prófahópurinn telur þessa breytingu einkum mikilvæga vegna þróunarvinnu við gerð nýrra prófa og matstækja. Meginforsenda þess að próf og matstæki virki eins og þeim er ætlað er sú að unnt sé að gera forprófanir og rannsóknir á þeim á undirbúningstíma. Skýr lagaheimild til að nota persónuauðkenni á þróunartíma er því forsenda þess að unnt verði að tryggja að próf og matstæki sem veita traustar og gagnlegar upplýsingar um námsframvindu verði til.

Varðandi 10. gr., Breytingar á öðrum lögum

Mennta- og barnamála ráðuneytið hefur ákveðið grundvallar stefnubreytingu á miðlægu námsmati með ákvörðun um að svokallaður matsferill taki við af samræmdum könnunarprófum eins og fram kemur í skýrslu Mennta- og menningarmálaráðuneytis um framtíð samræmdra könnunarprófa og í þessu lagafrumvarpi. Þeir starfsmenn Menntamálastofnunar sem vinna að verkefnum tengdu námsmati telja mikilvægt að þessi stefnumótun endurspeglar í því að ákvæði grunnskólalaga um samræmd próf verði breytt samhliða öðrum lagabreytingum sem fylgja þessu frumvarpi. Ákvæði grunnskólalaga um samræmd könnunarpróf eru einsdæmi í evrópskum lögum að því leyti að þau tiltaka námsgreinar og aldur nemenda sem þreyta próf. Hjá öðrum Evrópuþjóðum er einungis sett stefnumótandi ákvæði í lög sem fylgt er eftir með reglugerð. Starfsfólk prófahóps Menntamálastofnunar leggur til að í stað núverandi ákvæðis um samræmd könnunarpróf í grunnskólalögum, grein 39, komi eftirfarandi:

"

39. gr. Samræmt námsmat.

Ráðuneyti stendur fyrir samræmdu námsmati í grunnskólum, leggur grunnskólum í því skyni til matstæki undir yfirheitinu matsferill, sem verði heildstætt safn matstækja í mörgum námsgreinum. Áhersla verði á vönduð, fjölbreytt, hnitmiðuð, rafræn próf, matstæki og verkefni. Almennt hafi skólar valfrelsi til að nýta sér þau. Menntamálaráðuneyti getur ákveðið með reglugerð að skólum beri skylda til að leggja fyrir tiltekin próf á ákveðnum tímabilum. Menntamálaráðuneyti felur Stofnun X að annast framkvæmd samræmds námsmats.

Stofnun X eða annar til þess bær aðili, sem ráðherra ákveður, hefur umsjón með gerð og framkvæmd matsferils samkvæmt grein þessari. Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um fyrirkomulag og framkvæmd samræmds námsmats, matsferils og rannsókna í grunnskólum.

"

Tillögur að breyttu orðalagi 39. Greinar grunnskólalaga eru byggðar á orðalagi í skýrslu starfshóps Menntamálaráðuneytisins „*Framtíðarstefna um samræmd námsmat: Tillögur starfshóps um markmið, hlutverk, framkvæmd og fyrirkomulag samræmdra könnunarprófa*“ frá árinu 2020. Orðalagið er því byggt á stefnumótun Mennta- og barnamálaráðuneytisins.